

**ҚОНУНИ
ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

ДАР БОРАИ АВФ

(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 2006, №8-9, мод. 380)

Ба муносибати понздаҳумин солгарди истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва бо дарназардошти принсипи башардустӣ Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Қонуни мазкурро қабул мекунад.

Моддаи 1.

Маҳкумшудагоне, ки бори аввал ҷиноят содир намудаанд, аз ҷазои маҳрум сохтан аз озодӣ сарфи назар аз мӯҳлати ҷазои таъиншуда, инчунин аз ҷазоҳои бо маҳрум сохтан аз озодӣ алоқаманднабуда озод карда шаванд:

- а) занҳо;
- б) шахсоне, ки дар давраи содир кардани ҷиноят ба синни ҳаждаҳсолагӣ нарасидаанд;
- в) мардони аз 55-сола боло;
- г) маъюбони гурӯҳҳои I ва II;
- д) иштирокчиёни Ҷанги Бузурги Ватаний, иштирокчиёни амалиётҳои ҷангӣ дар ҳудуди дигар давлатҳо, шахсоне, ки дар рафғои оқибатҳои садамаи Нерӯгоҳи барқии атомии Чернобил иштирок намудаанд ва ё аз фалокати Чернобил ҷабр диданд;
- е) шаҳрвандони хориҷӣ.

Моддаи 2.

Маҳкумшудагоне, ки аз беэҳтиёти ҷиноят содир намудаанд ва барои он то даҳ сол аз озодӣ маҳрум карда шудаанд ё ба ҷазои бо маҳрум сохтан аз озодӣ алоқаманднабуда маҳкум шудаанд, аз ҷазо озод карда шаванд.

Моддаи 3.

Маҳкумшудагоне, ки барои қасдан содир кардани ҷиноят ба ҷазои бо маҳрум сохтан аз озодӣ маҳкум шудаанд, озод карда шаванд:

- а) маҳкумшудагоне, ки бори аввал ба мӯҳлати то панҷ сол маҳкум шудаанд;
- б) маҳкумшудагоне, ки бори аввал ба мӯҳлати то дувоздаҳ сол маҳкум шудаанд ва агар на камтар аз се ду ҳиссаи мӯҳлати ҷазоро дар ҷойҳои маҳрумӣ аз озодӣ адо карда бошанд;
- в) маҳкумшудагоне, ки бори аввал ба мӯҳлати зиёда аз дувоздаҳ сол маҳкум шудаанд ва на камтар аз чор се ҳиссаи мӯҳлати ҷазоро дар ҷойҳои маҳрумӣ аз озодӣ адо карда бошанд.

Моддаи 4.

Маҳкумшудагоне, ки нисбат ба онҳо ҷазо шартан татбиқ карда нашудааст ё ҷазоро дар колонияҳои ислоҳии сукунат адо мекунанд, ба истиснои шахсоне, ки ҷинояти маҳсусан вазнин содир кардаанд, инчунин онҳое, ки ба дигар ҷазои новобаста ба маҳрумӣ аз озодӣ маҳкум гардидаанд, аз ҷазо озод карда шаванд.

Моддаи 5.

Тафтиши парвандаҳои зерин, ки таҳти таҳқиқ ва тафтиши пешакӣ қарор доранд ва парвандаҳое, ки аз тарафи судҳо баррасӣ нагардидаанд, қатъ карда шаванд:

- а) дар бораи ҷиноятыҳо, ки то эътибор пайдо кардани ҳамин Қонун аз тарафи шахсони дар моддаи 1 Қонуни мазкур номбаршуда содир гардидаанд;
- б) дар ҳусуси ҷиноятыҳо, ки барои онҳо Кодекси ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷазоҳои бо маҳрум сохтан аз озодӣ алоқаманднабударо пешбинӣ намудааст;
- в) нисбати шахсоне, ки аз беэҳтиёти ҷиноят содир кардаанд ва барои он Кодекси ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷазои маҳрум сохтан аз озодиро ба мӯҳлати то даҳ сол пешбинӣ намудааст;
- г) нисбати шахсоне, ки қасдан ҷиноят содир намудаанд ва Кодекси ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои он ба мӯҳлати то панҷ сол ҷазои аз озодӣ маҳрум сохтанро пешбинӣ намудааст.

Моддаи 6.

Мўхлати адонагардидаи ҷазои шахсоне, ки ба маҳрум сохтан аз озодӣ маҳкум шудаанд ва таҳти амали моддаҳои 1-4 ҳамин Қонун қарор намегиранд, ба истиснои шахсоне, ки дар моддаҳои 8 ва 15 ҳамин Қонун зикр гардидаанд, кам карда шавад:

- а) маҳкумшудагоне, ки барои қасдан содир намудани ҷиноят ба мӯхлати то дувоздаҳ сол аз озодӣ маҳрум шудаанд - аз се як ҳисса;
- б) маҳкумшудагоне, ки барои қасдан содир намудани ҷиноят ба мӯхлати зиёда аз дувоздаҳ сол аз озодӣ маҳрум гардидаанд-аз чор як ҳисса;
- в) маҳкумшудагоне, ки аз беэҳтиёти ҷиноят содир кардаанд ва ба маҳрумӣ аз озодӣ зиёда аз даҳ сол маҳкум шудаанд-нисфи мӯхлати ҷазо.

Моддаи 7.

Нисбати шахсоне, ки барои ҷиноятҳои зерин ба ҷавобгарии ҷиноятӣ кашида шудаанд, ё маҳкум гардидаанд, амали моддаҳои 1, 3 ва 5 ҳамин Қонун татбиқ карда нашавад:

а) барои ҷиноятҳои бо моддаҳои 61-70, 74, 75 қисми 2, 76 қисмҳои 3 ва 4 (ба истиснои воситаҳои нашъадор), 89 қисми 4, 90 қисми 4, 91 қисмҳои 2 ва 3, 95 қисми 3, 96, 99 қисми 2, 104, 105, 111 қисми 2, 121, 135 қисми 3, 154 қисми 4, 155, 156, 160 қисми 3, 186 қисмҳои 2 ва 3, 187 қисми 2, 187¹ қисми 2, 206¹, 220 қисми 3, 227 қисми 3, 233 қисми 3, 234 қисмҳои 1 ва 2, 234¹, 240 қисми 2, 240¹, 241 қисми 3, 241², 249 банди «в», 250 бандҳои «б» ва «в», 252 банди «б», 260, 261 банди «в», 270 банди «в», 276- 277 Кодекси ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон (таҳрири соли 1961) пешбинишуда;

б) барои ҷиноятҳои бо моддаҳои 104, 110 қисмҳои 2 ва 3, 130 қисмҳои 2 ва 3, 130¹ қисмҳои 2 ва 3, 131 қисми 3, 132 қисми 3, 138, 139 қисмҳои 2, 3 ва 4, 167, 179, 181, 184 қисми 3, 186, 187, 189, 195 қисмҳои 2 ва 3, 196 қисмҳои 2 ва 3, 199, 200 қисми 4, 201 қисми 4, 202 қисмҳои 2 ва 3, 202¹ қисми 3, 202² қисми 3, 203 қисми 3, 204 қисмҳои 3 ва 4, 205 қисми 2, 206 қисмҳои 2 ва 3, 212 қисми 3, 237 қисми 3, 244 қисмҳои 3 ва 4, 245 қисмҳои 3 ва 4, 246 қисми 3, 247 қисмҳои 3 ва 4, 248 қисмҳои 2, 3 ва 4, 249, 250, 252 қисмҳои 2 ва 3, 289 қисмҳои 2, 3 ва 4 (бо истиснои воситаҳои нашъадор), 305-310, 313, 316 қисми 3, 319 қисмҳои 3 ва 4, 329, 331, 332, 364, 365, 368 қисми 2, 369 қисмҳои 2 ва 3, 370 қисмҳои 2 ва 3, 382, 386 қисми 4, 391 қисмҳои 3 ва 4, 395-405 Кодекси ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон (таҳрири соли 1998) пешбинишуда;

в) шахсоне, ки кирдорашон боиси марги ду ё бештар шаҳс гардидааст ва маҳкумшудагоне, ки ҷинояти қасданаро дар маҳалли адои ҷазо дар намуди маҳрум сохтан аз озодӣ содир кардаанд;

г) маҳкумшудагоне, ки мувоғиқи Кодекси ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон ретсиҷидивистони маҳсусан хавфнок эътироф шудаанд ва ё ҷиноятро дар ҳолати ретсиҷидиви маҳсусан хавфнок содир намудаанд;

д) шахсоне, ки пештар ба тариқи баҳшиши ҷазо ё авғи умумӣ аз ҷавобгарии ҷиноятӣ ва ҷазо озодӣ карда шудаанд ва боз қасдан ҷиноят содир намудаанд, агар мӯхлати ҷазое, ки аз рӯи он авғи умумӣ ё баҳшидани ҷазо татбиқ карда шудааст, нағузашта бошад;

е) маҳкумшудагоне, ки тартиби муқарраргардидаи адои ҷазоро ба таври ашаддӣ вайрон кардаанд, ба истиснои маҳкумшудагоне, ки дар бандҳои «а», «в» ва «г»-и моддаи 1 ҳамин Қонун нишон дода шудаанд.

Моддаи 8.

Амали моддаи 6 ҳамин Қонун ба шахсоне, ки бо моддаҳои 61-70, 74, 104, 121 қисмҳои 3 ва 4, 156 Кодекси ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон (таҳрири соли 1961) ва шахсоне, ки бо моддаҳои 104, 179, 138 қисми 3, 186, 189, 247 қисмҳои 3 ва 4, 249 қисмҳои 3 ва 4, 305-310, 313, 395-405 Кодекси ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон (таҳрири соли 1998) маҳкум шудаанд, инчунин шахсоне, ки кирдорашон боиси марги ду ё бештар шаҳс гардидааст ё ҷинояти қасданаро дар маҳалли адои ҷазо дар намуди маҳрум сохтан аз озодӣ содир кардаанд, татбиқ карда намешавад.

Моддаи 9.

Ҳамин Қонун нисбати шахсоне, ки аз ҷониби мақомоти таҳқиқи ибтидоӣ ва тафтиши пешакӣ ба ҷавобгарии ҷиноятӣ кашида шудаанд, ё аз ҷониби судҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон маҳкум шудаанд ва то эътибор пайдо кардани ҳамин Қонун ҷиноят содир намудаанд, инчунин нисбати шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки аз ҷониби судҳои давлатҳои Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил маҳкум шудаанд ва барои минбаъд адои намудани ҷазо ба Ҷумҳурии Тоҷикистон оварда шуда будаанд, татбиқ карда мешавад. Татбиқи Қонуни мазкур доди шахсро намебардорад.

Моддаи 10.

Ичрои ҳамин Қонун ба зиммаи мақомоти зерин гузошта шавад:

а) мақомоти таҳқиқи ибтидой ва тафтиши пешакӣ нисбати шахсоне, ки парванда ва мавод оид ба чиноятҳояшон таҳти баррасии ин мақомот қарор доранд, инчунин шахсоне, ки парвандаҳои чиноятӣ нисбати онҳо таҳти тафтиши пешакӣ ва таҳқиқ қарор дошта, дар кофтуков мебошанд;

б) судҳо:

-нисбати шахсоне, ки парванда ва мавод оид ба чиноятҳояшон дар суд таҳти баррасӣ қарор дошта, то эътибор пайдо намудани ҳамин Қонун баррасӣ нашудаанд, инчунин маҳкумшудагоне, ки парвандаҳои чиноятиашон баррасӣ гардида, vale ҳукми онҳо эътибори қонунӣ пайдо накардаанд;

-нисбати маҳкумшудагоне, ки ичрои ҳукмашон мавқуф гузошта шудааст ва маҳкумшудагоне, ки нисбати онҳо бо ҳукми суд ҷазо шартан татбиқ карда нашудааст (масъалаи татбиқи авф аз рӯи пешниҳоди нозироти корҳои ислоҳие, ки рафтори маҳкумшударо назорат менамояд, аз ҷониби суди маҳалли ичрои ҳукм ё зисти маҳкумшуда ҳал карда мешавад);

-нисбати маҳкумшудагоне, ки аз маҳалли маҳрум сохтан аз озодӣ шартан пеш аз мӯҳлат аз ҷазо озод шудаанд, ё қисми адонагардидаи ҷазои нисбати онҳо таъяншуда то эътибор пайдо намудани ҳамин Қонун ба ҷазои сабуктар иваз карда шудааст (масъалаи татбиқи санади авфро суди маҳалли ичрои ҳукм ё зисти маҳкумшуда бо пешниҳоди нозироти корҳои ислоҳӣ ҳал мекунад);

-нисбати маҳкумшудагоне, ки ба ҷазои ҷарима маҳкум шудаанд, агар то эътибор пайдо кардани ҳамин Қонун ҷарима бо сабабҳои узрнок ситонида нашуда бошад (масъалаи татбиқи авфро суде, ки ҳукм баровардааст, бо пешниҳоди иҷроҷии суд ҳал менамояд);

в) муассисаҳои системаи ичрои ҷазои чиноятии Раёсати корҳои ислоҳии Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон:

-нисбати маҳкумшудагоне, ки ба ҷазои маҳрум сохтан аз озодӣ маҳкум шудаанду дар ҳабс нестанд ва ҳукмҳо нисбати онҳо эътибори қонунӣ пайдо кардаанд;

-нисбати маҳкумшудагоне, ки ҷазоро дар намуди корҳои ҳатмӣ, корҳои ислоҳӣ дар ҷои корашон, ё дар ҷойҳои дигаре, ки мақомоти иҷроқунандаи ҳукм муайян менамояд, маҳрум намудан аз ҳуқуқи ишғоли мансабҳои муайян, ё машғул шудан бо фаъолияти муайян адо мекунанд;

-нисбати маҳкумшудагоне, ки дар ҷойҳои маҳрумӣ аз озодӣ буда, ҳукм нисбати онҳо эътибори қонунӣ пайдо кардааст;

-нисбати маҳкумшудагоне, ки ҷазоро дар колонияҳои ислоҳии сукунат адо мекунанд;

г) фармондехии қисмҳои ҳарбии интизомӣ нисбати хизматчиёни ҳарбие, ки ба нигоҳ доштан дар қисми ҳарбии интизомӣ маҳкум шудаанд.

Моддаи 11.

Озод намудани маҳкумшудагон аз ҷазоҳои иловагӣ, ки то рӯзи ба қувваи қонунӣ даромадани ҳамин Қонун ичро нашудаанд, ба зиммаи мақомот ва муассисае гузошта мешавад, ки масъалаи аз ҷазои асосӣ озод намудани чунин маҳкумшудагон гузошта шудааст.

Моддаи 12.

Қарор дар бораи татбиқ кардан ё накардан авф нисбати ҳар як шаҳс алоҳида қабул карда мешавад. Дар сурати мавҷуд набудани маълумоти зарурӣ дар бораи маҳкумшуда муҳокимаи масъалаи татбиқи авф то пайдо намудани ҳуҷҷатҳои иловагӣ, vale на дертар аз як моҳ мавқуф гузошта мешавад.

Моддаи 13.

Қарор дар бораи татбиқи авф, ки аз тарафи мақомоти таҳқиқи ибтидой ва тафтиши пешакӣ, фармондехии қисмҳои интизомии ҳарбӣ, муассисаҳои системаи ичрои ҷазои чиноятии Раёсати корҳои ислоҳии Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул карда мешавад, аз ҷониби прокурор иҷозат (санкция) дода мешавад.

Ҳангоми татбиқи санади авф аз ҷониби судҳо иштироки прокурор ҳатмист.

Моддаи 14.

Ҳангоми татбиқи Қонуни мазкур бояд ба назар гирифта шавад:

а) зербанди «а» моддаи 1 Қонуни мазкур нисбати заноне татбиқ мегардад, ки то рӯзи ба қувваи қонунӣ даромадани ҳамин Қонун чиноят содир кардаанд;

б) таҳти амали зербанди «б» моддаи 1 шахсоне қарор мегиранд, ки то рӯзи содир кардани чиноят ба синни ҳаждаҳсолагӣ нарасидаанд;

в) таҳти амали зербанди «в» моддаи 1 мардоне қарор мегиранд, ки то рӯзи ба қувваи қонунӣ даромадани Қонуни мазкур ба синни 55-солагӣ расидаанд;

г) зербанди «г» моддаи 1 Қонуни мазкур нисбати шахсоне татбиқ карда мешавад, ки мувофиқи тартиби муқарраршуда то ба қувваи қонунӣ даромадани ҳамин Қонун маъюбони гурӯҳҳои I ва II дониста шудаанд.

Моддаи 15.

Қонуни мазкур нисбати шахсоне, ки барои содир намудани маҷмӯи чиноятҳо айбордor дониста ва ё маҳкум шудаанд, агар яке аз онҳо дар зербаந்தோ «а» ва «б» моддаи 7 Қонуни мазкур пешбинӣ шуда бошад, татбиқ карда намешавад, вале мӯҳлати адои ҷазо бо тартиби пешбиникардаи моддаи 6 ҳамин Қонун ва бо дарназардошти талаботи моддаи 8 Қонуни мазкур кам карда мешавад.

Моддаи 16.

Мӯҳлати ҷазои адокардашудаи маҳкумшудагони дар зербаந்தோ «б» ва «в» моддаи 3 Қонуни мазкур нишондодашуда, то рӯзи ба қувваи қонунӣ даромадани ҳамин Қонун ба ҳисоб гирифта мешавад.

Моддаи 17.

Мутобики моддаи 6 Қонуни мазкур қисми мӯҳлати ҷазои адонагардида, ки то рӯзи ба қувваи қонунӣ даромадани ҳамин Қонун боқӣ мондааст, кам карда мешавад.

Нисбати шахсоне, ки пештар мӯҳлати ҷазояшон ба тарики баҳшиши ҷазо ё авф кам карда шуда буд, авф бо назардошти мӯҳлати ҷазои адонагардида татбиқ карда мешавад.

Моддаи 18.

Шахсоне, ки нисбати онҳо Қонуни мазкур татбиқ карда мешавад, аз барқарор намудани товони зарари моддии бо кирдори чиноятӣ расонидаашон озод карда намешаванд.

Моддаи 19.

Шахсони мувофиқи Қонуни мазкур авфшаванда ҳам аз ҷазои асосӣ ва ҳам аз ҷазои иловагӣ озод карда мешаванд. Маҳкумшудагоне, ки мӯҳлати адои ҷазояшон мутобики моддаи 6 Қонуни мазкур кам карда мешавад, аз адои ҷазои иловагӣ озод карда намешаванд.

Моддаи 20.

Маводи шахсоне, ки таҳти амали Қонуни мазкур қарор мегиранд ва мувофиқи тартиби муқарраргардида ба онҳо табобати маҷбурий аз майзадагӣ, нашъмандӣ ё бемориҳои зӯҳравӣ таъин гардидааст, дар давраи иҷрои ҳамин Қонун баррасӣ гардида, қарор дар бораи озод намудани онҳо, танҳо пас аз ба охири расидани давраи пурраи табобати маҷбурий мавриди иҷро қарор дода мешавад.

Барои аংচমে়ফ্টা দোনিস্টানি মুলিচাই কাসালি শুভ্ৰাবণি মাহকুমশুদা খুলোসাই তিব্বি বা নিসбতি শাখ্সে, কি সুদ আজ মায়িডাগী শুভ্ৰাবণি তাবৰতি মাজবুরী ফাৰ্মুদাast, তা'ইনতি সুদ দার বোৱা ৰাত্ৰি কাৰদানি তাবৰতি মাজবুরী আস মেৰোশাদ;

Моддаи 21.

Вайронкунандагони тартиби муқарраргардидаи адои ҷазо, ки зербанди «е» моддаи 7 Қонуни мазкур пешбинӣ менамояд, чунин маҳкумшудагон дониста мешаванд:

а) маҳкумшудагоне, ки тартиби муқарраргардидаи адои ҷазоро ба таври ашаддӣ вайрон кардаанд (моддаи 122 Кодекси иҷрои ҷазои чиноятii Ҷумҳурии Тоҷикистон) ва мучозоти мӯҳлаташ аданашуда ё бекорнашудা дошта бошанд;

б) маҳкумшудагоне, ки дар вақти адо намудани ҷазо қাসдан чиноят содир кардаанд;

в) маҳкумшудагоне, ки бে сабабҳои узрнок дар мӯҳлатҳои Қонун ва суд муқарраркарда ҷарিমাৰো নাসুপৰিদাান্দ.

Моддаи 22.

Нисбати шахсоне, ки чиноятҳои давомдор ё дарозмуддат содир кардаанд, ҳамин Қонун танҳо дар мавриде татбиқ карда мешавад, ки агар ин намуд чиноятҳо то рӯзи ба қувваи қонунӣ даромадани Қонуни мазкур анҷом ёфта бошанд.

Моддаи 23.

Ба мақомоти икроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадаҳшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе, шаҳру ноҳияҳо ва мақомоти худидоракуни шаҳраку дехот супорида шавад:

а) бақайдигирии саривақтии шахсони мувофиқи Қонуни мазкур аз адои ҷазо озодшударо ҷиҳати расонидани кӯмаки иҷтимоӣ ва назорати рафтари онҳо таъмин намоянд;

б) назорати ноболигони мутобики Қонуни мазкур озодшударо ба падару модарон ё шахсони ивазкунандаи онҳо voguzor намуда, дар мавриди зарурӣ барои ба мактаб-интернатҳо ҷойгир кардани ноболигони бесаробон чора андешанд;

в) масъалаи ҷойгир қунониданни беморонро дар муассисаҳои тиббӣ ва маъюрону пиронсолони бекасро дар интернат ва хонаҳои пиронсолон ташкил намоянд.

Моддаи 24.

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи авғ» дар давоми шаш моҳ мавриди икро қарор дода шавад.

Моддаи 25.

Агар масъалаи татбиқи Қонуни мазкур пас аз мӯҳлати шашмоҳаи баъд аз ба қувваи қонунӣ даромадани ҳамин Қонун ба миён ояд, он мувофиқи тартиби муқаррарномудаи моддаи 10 Қонуни мазкур иҷро карда мешавад.

Моддаи 26.

Суди Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати амнияти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати адлии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати даромадҳо ва пардохтҳои давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Шӯрои адлии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Агентии назорати маводи нашъаовари назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мақомоти икроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадаҳшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе, шаҳру ноҳияҳо ва мақомоти худидоракуни шаҳраку дехот дар муддати як моҳи пас аз гузаштани мӯҳлати икрои Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи авғ» ба Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар хусуси икрои он ҳисбот пешниҳод намоянд.

Моддаи 27.

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Э.Раҳмонов

ш. Душанбе, 18 августи соли 2006
№ 203